

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ФЕВРУАРИ 2023 ГОДИНА

Месечната инфлация е 0.8%, а годишната инфлация е 16.0%. Инфлацията е измерена чрез ИПЦ, като месечната инфлация се отнася за февруари 2023 г. спрямо предходния месец, а годишната инфлация е за февруари 2023 г. спрямо същия месец на предходната година.

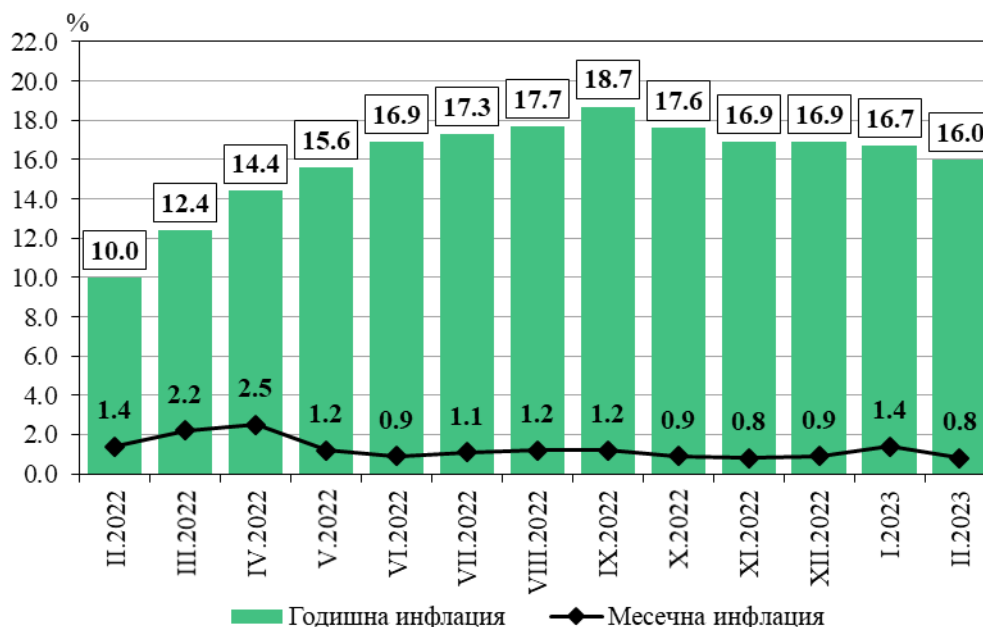
През февруари 2023 г. спрямо предходния месец най-голямо е увеличението на цените в групите: хранителни продукти и безалкохолни напитки (+2.4%), съобщения (+1.9%), ресторанти и хотели (+1.1%), развлечения и култура (+1.1%) и здравеопазване (+1.0%). Най-голямо намаление на цените е регистрирано в групите: жилища, вода, електроенергия, газ и други горива (-1.2%), облекло и обувки (-1.2%) и транспорт (-0.4%).

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

През февруари 2023 г. **месечната инфлация** е 0.8% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за февруари 2023 г. спрямо февруари 2022 г. е 16.0%.¹

Инфлацията от началото на годината (февруари 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 2.1%, а средногодишната инфлация за периода март 2022 - февруари 2023 г. спрямо периода март 2021 - февруари 2022 г. е 16.4%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

¹ Според методологията за индекса на потребителските цени (ИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 1 от Приложението.

През февруари 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 2.4%;
- съобщения - увеличение с 1.9%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 1.1%;
- развлечения и култура - увеличение с 1.1%;
- здравеопазване - увеличение с 1.0%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.6%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.4%;
- образование - увеличение с 0.2%.

През февруари 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 1.2%;
- облекло и обувки - намаление с 1.2%;
- транспорт - намаление с 0.4%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - намаление с 0.2%.

През февруари 2023 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: краставици - с 32.7%, пипер - със 17.7%, зрял лук - с 13.2%, листни зеленчуци - с 11.9%, домати - с 9.3%, пресни зеленчукови подправки - с 8.6%, зелен лук и праз - с 5.7%, кафе - с 5.5%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 5.2%, какао - с 4.4%, минерална вода - с 4.3%, картофи - с 3.9%, бира - с 3.5%, зеле - с 3.5%, маслини - с 3.3%, шоколад и шоколадови изделия - с 3.1%, маргарин - с 2.8%, кисели млека - с 2.9%, риба - с 2.7%, цитрусови и южни плодове - с 2.4%, оцет - с 2.3%, плодови сокове - с 2.1%, пълномаслено прясно мляко - с 1.7%, месо от едър рогат добитък - с 1.6%, вина - с 1.6%, мляно месо (кайма) - с 1.5%, нискомаслено прясно мляко - с 1.0%, месо от домашни птици - с 1.0%, захар - с 1.0%, зрял боб - с 0.9%, свинско месо - с 0.9%, ябълки - с 0.7%, ракии - с 0.7%, яйца - с 0.5%, зрял чесън - с 0.4%, ориз - с 0.3%, сол - с 0.3%, трайни колбаси - с 0.3%, малотрайни колбаси - с 0.2%, кашкавал - с 0.2%, и други.

През февруари 2023 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: олио - с 2.9%, леща - с 1.7%, хляб - с 1.0%, млечни масла - с 1.0%, брашно - с 0.2%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: мобилни телефонни услуги - с 3.7%, почистващи и дезинфекционни средства (течни препарати за почистване на дома) - с 3.0%, такси за граждански и религиозни обичаи - с 2.5%, услуги по краткосрочно настаняване - с 2.3%, поддържане и ремонт на ЛТС - с 1.8%, книги - с 1.6%, продукти за лична хигиена - с 1.6%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 1.5%, козметични продукти - с 1.1%, бръснаро-фризьорски услуги и услуги за поддържане на добър външен вид - с 1.0%, финансови услуги на банки - с 0.9%, услуги по обществено хранене - с 0.9%, кина и театри - с 0.9%, застраховки, свързани с жилището - с 0.8%, климатични инсталации - с 0.6%, таблетки - с 0.5%, моторни и смазочни масла - с 0.4%, нови автомобили - с 0.4%, резервни части за ЛТС - с 0.4%, перални и съдомиялни - с 0.3%, и други.

През февруари 2023 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: централно газоснабдяване - с 25.7%, метан за ЛТС - с 14.6%, автомобилна застраховка - с 14.3%, международни полети - със 7.0%, пелети - с 4.3%, отоплителни уреди - с 3.2%, въглища - с 2.7%, хладилници - с 2.4%, обувки - с 1.9%, препарати за почистване на съдове - с 1.8%, лаптопи - с 1.5%, персонални компютри - с 1.5%, дърва за отопление - с 1.3%, дизелово гориво - с 1.3%, телевизори - с 1.2%, облекло - с 0.8%, бойлери - с 0.8%, автомобилен бензин А100Н - с 0.5%, прахове за пране - с 0.5%, автомобилен бензин А95Н - с 0.3%, и други.

През февруари 2023 г. е регистрирано увеличение на цените на лекарствените продукти с 1.2%. Цените на лекарските и стоматологичните услуги са се увеличили съответно с 0.5 и 0.4%.

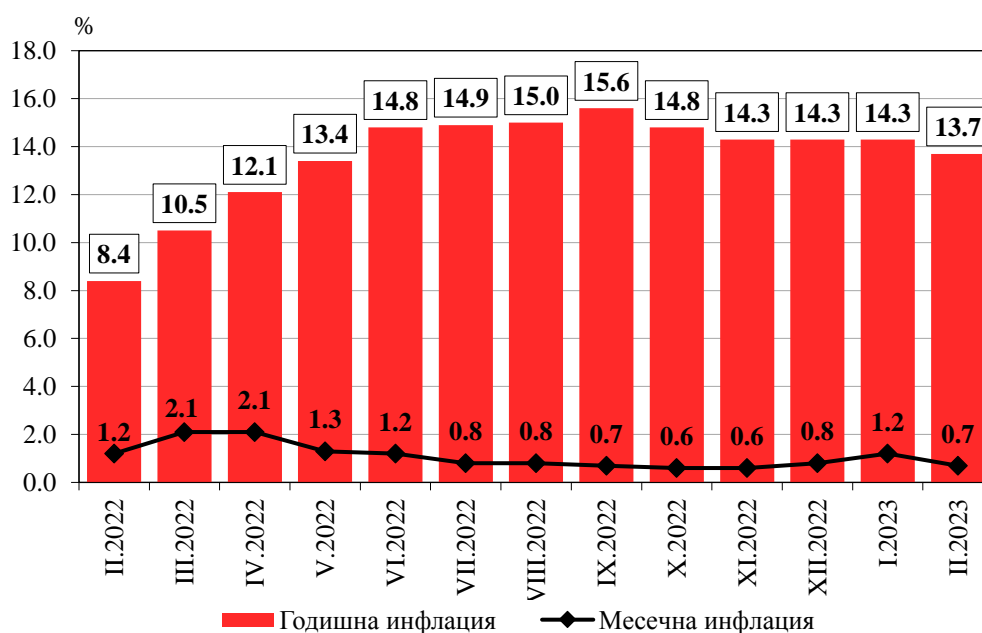
По окончателни данни на НСИ през януари 2023 г. месечната инфлация е 1.4% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за януари 2023 г. спрямо януари 2022 г. е 16.7%.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Според ХИПЦ през февруари 2023 г. **месечната инфлация** е 0.7% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за февруари 2023 г. спрямо февруари 2022 г. е 13.7%.¹

Инфлацията от началото на годината (февруари 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 1.9%, а средногодишната инфлация за периода март 2022 - февруари 2023 г. спрямо периода март 2021 - февруари 2022 г. е 14.0%.

Фиг. 2. Инфлация, измерена чрез ХИПЦ, по месеци

Според ХИПЦ през февруари 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 2.4%;
- съобщения - увеличение с 1.9%;

¹ Според методологията за хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 2 от Приложението.

- ресторанти и хотели - увеличение с 1.3%;
- здравеопазване - увеличение с 1.0%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.8%;
- развлечения и култура - увеличение с 0.7%;
- образование - увеличение с 0.2%.

Според ХИПЦ през февруари 2023 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижили, както следва:

- облекло и обувки - намаление с 1.1%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 0.9%;
- транспорт - намаление с 0.6%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - намаление с 0.2%;
- разнообразни стоки и услуги - намаление с 0.2%.

По окончателни данни на НСИ през януари 2023 г. месечната инфлация е 1.2% спрямо предходния месец, а годишната инфлация за януари 2023 г. спрямо януари 2022 г. е 14.3%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Според **индекса на цените за малката кошница** през февруари 2023 г. се регистрира увеличение с 1.2% на месечна база и с 2.7% от началото на годината (февруари 2023 г. спрямо декември 2022 година).¹

През февруари 2023 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 2.4%;
- услуги - увеличение с 0.2%;
- нехранителни стоки - цените остават на равнището от миналия месец.

По окончателни данни на НСИ според индекса на цените за малката кошница през януари 2023 г. е регистрирано увеличение с 1.5% на месечна база.

¹ За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 5 и 6 и табл. 3 от Приложението.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2022 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2020 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2021 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macroeconomic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Индексите за януари 2023 г. се обявяват като предварителни, тъй като са изчислени с данни от изследването на домакинските бюджети за периода октомври 2021 - септември 2022 година. **Окончателните данни за индексите на потребителските цени за януари 2023 г.**, изчислени с годишните данни за теглата от изследването на домакинските бюджети за 2022 г., се обявяват заедно с данните за февруари 2023 година.

Статистическа област: Инфлация и индекси на потребителските цени:

[Инфлация и индекси на потребителските цени | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

ИС ИНФОСТАТ: Потребителски цени:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=68

Метаданни и методология:

[Индекси на потребителските цени \(ИПЦ\) | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Калкулатори на инфлацията:

[Калкулатори на инфлацията | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за февруари 2023 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	II.2023		
		януари 2023 = 100	декември 2022 = 100	февруари 2022 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.8	102.1	116.0
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.198	102.4	103.9	123.8
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.615	100.6	101.1	104.3
03 Облекло и обувки	3.996	98.8	97.2	107.7
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.219	98.8	99.7	118.0
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	5.381	99.8	101.5	112.7
06 Здравеопазване	8.120	101.0	102.6	110.8
07 Транспорт	9.544	99.6	101.9	107.8
08 Съобщения	5.107	101.9	102.4	107.2
09 Развлечения и култура	5.069	101.1	104.4	115.6
10 Образование	0.330	100.2	101.4	111.3
11 Ресторанти и хотели	4.764	101.1	102.1	118.5
12 Разнообразни стоки и услуги	4.656	100.4	102.1	110.3
Хранителни стоки	32.435	102.3	103.9	123.5
Нехранителни стоки	36.889	99.9	101.1	113.0
Обществено хранене	4.284	100.9	102.0	120.5
Услуги	26.393	100.0	101.4	110.2

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за февруари 2023 година

Потребителски групи	Тегла	II.2023			
		2015 = 100	януари 2023 = 100	декември 2022 = 100	февруари 2022 = 100
	‰	%			
00 Общ ХИИЦ	1000.000	132.12	100.7	101.9	113.7
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	238.994	164.37	102.4	104.0	124.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	51.169	119.04	100.8	101.3	105.2
03 Облекло и обувки	35.637	104.23	98.9	97.3	108.0
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	115.668	145.77	99.1	100.1	115.9
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	61.905	122.02	99.8	101.3	111.5
06 Здравеопазване	83.555	117.76	101.0	102.6	110.7
07 Транспорт	134.623	117.64	99.4	100.5	108.1
08 Съобщения	50.200	93.68	101.9	102.4	107.2
09 Развлечения и култура	79.503	122.76	100.7	102.9	110.3
10 Образование	17.724	140.96	100.2	101.1	111.3
11 Ресторанти и хотели	71.010	149.09	101.3	102.2	115.0
12 Разнообразни стоки и услуги	60.012	130.92	99.8	100.8	109.5

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за февруари 2023 година**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		И.2023 януари 2023 = 100
Общ ИЦМК	100.000	101.2
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.304	102.4
Облекло и обувки	4.182	99.0
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.367	99.5
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	2.488	96.9
Здравеопазване	11.196	101.8
Транспорт	1.158	99.3
Съобщения	0.089	115.0
Развлечения и култура	0.551	100.9
Разнообразни стоки и услуги	4.665	101.7
Хранителни стоки	49.304	102.4
Нехранителни стоки	30.412	100.0
Услуги	20.284	100.2

Таблица 4

**Индекси на потребителските цени за януари 2023 година
(окончателни данни)**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)	
		I.2023	
		декември 2022 = 100	януари 2022 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	101.4	116.7
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.198	101.6	125.0
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.615	100.4	103.9
03 Облекло и обувки	3.996	98.3	107.8
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.219	100.9	119.0
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	5.381	101.7	114.4
06 Здравеопазване	8.120	101.6	110.1
07 Транспорт	9.544	102.3	110.1
08 Съобщения	5.107	100.5	106.3
09 Развлечения и култура	5.069	103.3	113.3
10 Образование	0.330	101.2	111.3
11 Ресторанти и хотели	4.764	101.0	119.5
12 Разнообразни стоки и услуги	4.656	101.8	111.1
Хранителни стоки	32.435	101.6	124.6
Нехранителни стоки	36.889	101.2	114.0
Обществено хранене	4.284	101.0	121.9
Услуги	26.393	101.4	110.0

Таблица 5

**Хармонизирани индекси на потребителските цени за януари 2023 година
(окончателни данни)**

Потребителски групи	Тегла	I.2023		
		2015 = 100	декември 2022 = 100	януари 2022 = 100
	‰	‰		
00 Общ ХИПЦ	1000.000	131.20	101.2	114.3
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	238.994	160.51	101.6	125.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	51.169	118.14	100.5	104.9
03 Облекло и обувки	35.637	105.40	98.4	108.2
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	115.668	147.11	101.0	116.7
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	61.905	122.27	101.5	113.2
06 Здравеопазване	83.555	116.63	101.6	110.0
07 Транспорт	134.623	118.30	101.0	109.9
08 Съобщения	50.200	91.95	100.5	106.3
09 Развлечения и култура	79.503	121.88	102.2	109.5
10 Образование	17.724	140.72	101.0	111.3
11 Ресторанти и хотели	71.010	147.15	100.9	115.3
12 Разнообразни стоки и услуги	60.012	131.13	101.0	110.6

Таблица 6

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за януари 2023 година
(окончателни данни)**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		I.2023 декември 2022 = 100
Общ ИЦМК	100.000	101.5
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.304	101.8
Облекло и обувки	4.182	98.4
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.367	100.3
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	2.488	105.8
Здравеопазване	11.196	102.2
Транспорт	1.158	100.1
Съобщения	0.089	100.0
Развлечения и култура	0.551	102.3
Разнообразни стоки и услуги	4.665	103.2
		100.0
Хранителни стоки	49.304	101.8
Нехранителни стоки	30.412	101.2
Услуги	20.284	100.9